

Fundargerðabók Héraðsskjalasafns Árnesinga

Fundur í stjórn Héraðsskjalasafns Árnesinga.

Fundur á Héraðsskjalasafni Árnesinga að Austurvegi 2 á Selfossi þann 13. febrúar 2025

Fundur settur kl. 08:30.

Mætt: Gestur Þór Kristjánsson formaður, Brynhildur Jónsdóttir, Jón Bjarnason og Þorsteinn Tryggvi Másson héraðsskjalavörður sem ritaði fundargerð.

Dagskrá

1. Framtíðarfyrirkomulag safna.

ÞTM leggur fram minnisblað. Sjá fylgiskjal 1.

Stuttlega farið yfir skýrslur sem landshlutasamtök sveitarfélaga hafa tekið saman, fýsileikakönnunar á sameiningu og samstarfi safna.

<https://www.sass.is/wordpress/wp-content/uploads/2022/01/Menntam%C3%A1lar%C3%A1%C3%B0uneyti%C3%B0-samstarf-safna-lokask%C3%BDrsla-2021.pdf>

https://ssv.is/wp-content/uploads/2021/09/Samstarf-safna-a-CC%81-Vesturlandi_19052021_SSV.pdf

<https://www.ssnv.is/static/files/Mappa/SSNV/skyrslur/samstarf-safna-a-nordurlandi-vestra-lokaskyrsla.pdf>

https://www.rha.is/static/extras/images/samstarf-sameiningar-safna_skyrsla20.pdf

https://austurbru.is/wp-content/uploads/2022/01/Austurbru_SamstarfSafna_Skyrsla_WEB.pdf

<https://www.stjornarradid.is/verkefni/sveitarstjornir-og-byggdamal/byggdamal/adgerdaaaetlun-2018-2024/adgerd/?itemid=564c2d68-b773-11e8-942c-005056bc4d74>

Héraðsskjalasöfnin voru ekki höfð með í þessari vinnu – þarna var horft til safna sem heyra undir safnalög o.s.frv. Háskólafélag Suðurlands vann skýrslu fyrir SASS.

Þessi vinna hefur ekki haft neinar breytingar í för með sér hvað varðar fjölda safna eða breytingar á rekstrarfyrirkomulagi þeirra. Ljóst að samlegðaráhrif eru lítil eða engin hvort heldur litið er til stjórnunar, yfirstjórnunar, rekstar eða annarra þátta en safnstjórar bentu á að aukið samstarf í tengslum við sýningahald gæti styrkt söfnin.

GPK, BJ, JB og ÞTM tóku til máls.

Stjórn leggur fram eftirfarandi bókun:

Tilgangur og umgjörð safnanna þriggja sem heyra undir Héraðsnefnd er ólíkur. Héraðsskjalasafnið sinnir lögbundnum skyldum f.h. sveitarfélaganna og starfar skv. lögum um opinber skjalasöfn. Þjóðskjalasafn veitir leyfi til reksturs að fengnu samþykki ráðherra. Safnið sinnir eftirliti með skjalavörslu og skjalahaldi skv. lögum, fær rekstrarstyrk frá Þjóðskjalasafni og getur sótt um verkefnastyrki.

Byggða- og Listasafnið starfa skv. safnalögum, þau eru viðurkennd söfn skv. tillögu safnaráðs og geta sótt verkefnastyrki til safnasjóðs. Hlutverk safnanna er í grundvallaratriðum ólíkt, lagaramminn er ekki sá sami, skjalasafnið er stjórnvald sem sinnir lögbundnu eftirliti og vörslu gagna. Byggða- og Listasafnið eru sýningar- og vörslustofnanir muna og listmuna. Héraðsskjalasafnið er ekki sýningarsafn, hlutverk þess er að varðveita gögn og tryggja aðgengi að þeim, standa vörð um réttindi og skyldur íbúa og sveitarfélaga.

Rekstur safnanna er um margt ólíkur, sérstök framlög sveitarfélaga mishá, styrkir til þeirra tengjast með beinum hætti þeim verkefnum sem söfnin sinna hvert á sínu svið og sjálfsaflafé frá því að vera um 13% af tekjum í að vera um 33%.

Mennta- og menningarmálaráðuneyti gerði í árslok 2020 samning við landshlutasamtök sveitarfélaga um fýsileikakönnun á samstarfi og sameiningu safna. Þarna var horft til þeirra safna sem heyra undir safnalög, ekki til héraðsskjalasafna. Samantekt SASS kom úr í árslok 2021. Niðurstöður þessara kannana eru um margt afdráttarlausar. Sameiningar safna eru ekki taldar álitlegur kostur. Þar er horft til staðsetningar safna, stærðar, sérstöðu, sjálfstæðis o.fl. Þá er rekstrarleg hagkvæmni af sameiningum talin takmörkuð eða óljós. Safnstjórar bentu þó á að aukið samstarf væri af hinu góða og vert að skoða hvernig hægt væri að formgera slíkt samstarf. Samstarf héraðsskjalasafna er mikið. Safnið á og rekur miðlunarvef og kaupa önnur söfn aðgang að vefnum. Þá er safnið aðili að samstarfsverkefnum skjalasafna danskra sveitarfélaga auk þess að vera þátttakandi í starfi alþjóða skjalaráðsins.

Vandséð er að sameining yfirstjórnar safnanna eða safnstjórna bæti faglegt starf eða yfirsýn yfir þá málaflokka sem söfnin heyra undir. Það er mikilvægt að horfa til sjálfstæði safnanna og þeirrar faglegu vinnu sem þar er unnin. Þá er fjárhagslegur ávinningur af sameiningu stjórna safnanna lítill ef nokkur þegar horft er til fjölda stjórnarfunda. Söfnin verða öll að fá að starfa á eigin forsendum.

2. Nýtt geymsluhúsnæði á Flúðum – staða framkvæmda

GPK og Aldís Hafsteinsdóttir búa að undirrita húsaleigusamning, sjá fylgiskjal 2.

ÞTM leggur fram tilboð í þéttiskápa, sjá fylgiskjal 3.

Rætt um nýtt húsnæði, framkvæmdir og fyrirhugaða flutninga. Gert er ráð fyrir tæpum 1.500 hillumetrum í þéttiskápum og þá verða settar upp frístandandi hillur. Húsnæðið verður afhent á vormánuðum.

Leggja þarf fram viðauka við fjárhagsáætlun á vorkundi Héraðsnefndar vegna húsaleigu og flutninga o.s.frv.

GPK, BJ, JB og PTM tóku til máls.

3. Önnur mál

Verkátun 2025 í endurskoðun.

MHR – verið fara yfir rafræn gagnasöfn sveitarfélaga – varðveislumat gagna og óska þá eftir grísjun á gögnum sem ekki eru varðveisluverð.

GPK, BJ, JB og PTM tóku til máls.

Engin önnur mál.

Fleira ekki gert og fundi slitið kl. 10:00.

Gestur Þór Kristjánsson [sign]

Brynhildur Jónsdóttir [sign]

Jón Bjarnason [sign]

Þorsteinn Tryggvi Mátsson [sign]